

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra profesního a personálního rozvoje

Motivace žáků ke studiu vybraného oboru

Bakalářská práce

Autor: **Tomáš Polák**

Vedoucí práce: PhDr. Drahomíra Oudová, Ph.D.

2015

Zadání BP

P R O H L Á Š E N Í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Motivace žáků ke studiu vybraného oboru

.....
vypracoval samostatně a použil jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědom, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědom, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědom, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

.....
(podpis autora)

V Senomatech dne 31. 3. 2015

Poděkování

Velké poděkování patří paní PhDr. Drahomíře Oudové, Ph.D., která mi svými radami pomohla vypracovat bakalářskou práci, konzultovala moji práci, měla věcné připomínky a doporučila literaturu, z níž by bylo dobré čerpat.

Poděkování patří také řediteli SOU Nové Strašecí panu Ing. Bc. Janu Nechutnému, který mi umožnil výzkum na své škole.

Abstrakt

Bakalářská práce „**Motivace žáků ke studiu vybraného oboru**“ se zabývá motivací žáků k volbě oboru vzdělání a motivací během studia na středním odborném učilišti, založené na vnějších a vnitřních faktorech motivace. V teoretické části je popsána historie motivace a motivační teorie, potřeby, postoje, hodnoty, zájmy, cíle, sociální prostředí, osobnost žáka, rodina, vrstevníci a vývojové období.

Praktická část práce je zaměřena na výzkum motivačních faktorů žáků prvního ročníku. Zkoumána je motivace žáků k výběru oboru a následnému studiu, faktory vnitřní a vnější motivace. Data jsou získána metodou dotazníkového šetření na Středním odborném učilišti v Novém Strašecí a jsou zaznamenána v tabulkách. Výsledky jsou strukturovány na nejdůležitější faktory vnější a vnitřní motivace. V závěru práce je navrženo řešení, jak žáky vhodně motivovat ke studiu.

Klíčová slova

Motivace, motivace vnitřní, motivace vnější, motivy žáků, potřeby, cíle, hodnoty, zájmy, postoje, osobnost žáka, sociální prostředí, rodina, vrstevníci

Abstrakt

The bachelor thesis „**Student motivation for studies of specific field**“ explores the student motivation to choose the field of education and the motivation during their studies at the vocational school based on the external and internal factors of motivation. The theoretical part briefly describes the term of motivation and selected theories of motivation, needs, attitudes, values, interests, goals, social environment, the student's personality, family, peers and the period of development.

The practical part is focused on the research of the factors of motivation in the first year of study. It explores the student motivation to select the specific field, especially the internal and external motivation. All data were collected using a questionnaire at the Vocational school in Nové Strašecí and summarized in tables and graphs. The summary includes the most important factors of external and internal motivation. The conclusion contains propositions of appropriate motivation for studies.

Keywords

Motivation, internal motivation, external motivation, student's motive, needs, goals, values, interests, attitudes, student's personality, social environment, family, peers

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíle a metodika práce	10
3 Teoretická část.....	11
3.1 Motivace.....	11
3.1.1 Pojem motivace.....	11
3.1.1.1 Historie motivace	11
3.1.1.2 Motivační teorie	12
3.1.1.3 Vnitřní a vnější motivace	12
3.1.1.4 Regulace chování člověka motivovaná vnějšími činiteli	13
3.1.2 Motiv.....	14
3.1.2.1 Motivační činitelé ve škole	15
3.1.3 Potřeby	15
3.1.4 Zájmy	18
3.1.5 Postoje.....	19
3.1.6 Hodnoty.....	21
3.1.7 Cíle.....	22
3.2 Osobnost žáka.....	24
3.3 Sociální prostředí	25
3.3.1 Prostředí působící na jedince	25
3.3.2 Rodina	26
3.3.3 Vrstevníci.....	27
3.4 Vývojové období.....	28
3.4.1 Úkoly jednotlivých fází vývoje.....	28
4 Praktická část	30
4.1 Cíl praktické části	30
4.2 Metoda sběru dat	30

4.3 Průběh výzkumného šetření.....	30
5 Výsledky a jejich hodnocení.....	32
5.1 Shrnutí výsledků	43
5.1.1 Vnější motivační činitele	43
5.1.2 Vnitřní motivační činitele	43
6 Závěr.....	45
7 Seznam použitých zdrojů	47
Seznam tabulek.....	48
Seznam grafů.....	49
Seznam obrázků.....	50
Seznam příloh.....	50
8 Přílohy	51

1 Úvod

Každý se musel okolo svého 15-ého roku rozhodnout, jestli půjde na střední školu s maturitní zkouškou, střední odbornou školu s maturitní zkouškou nebo zvolí cestu střední odborné školy s výučním listem. Výběr školy mohli ovlivnit rodiče, kteří chtěli, aby dítě pokračovalo v jejich šlépějích, nebo prarodiče, kteří vidí svá vnoučata na určité pracovní pozici, jako je lékař či právník. Ovlivňovat mohli nejen blízcí, ale také některé události. Teenageři měli svůj idol, který viděli v televizi nebo se mohli zúčastnit exkurze, kde viděli něco, co je zaujalo.

Také samotné střední školy přes faktory vnější motivace pomáhají žákům při výběru. Každý rok většina škol uspořádá Dny otevřených dveří, které mohou být pro budoucí žáky velkým motivačním lákadlem. Zájemci si vyslechnou spoustu informací o škole, mohou vidět, jak probíhá výuka, jak vypadají technické učebny, co všechno se mohou při studiu na dané škole naučit, a také zjistí, jak na ně prostředí školy působí. Sociální prostředí školy má velký vliv na rozhodování budoucích žáků. Faktory vnitřní motivace představují nedílnou součástí osobnosti. Cokoliv vychází z nitra člověka, vede k uspokojení z vlastní činnosti. Zlepšuje se pracovní nasazení, což přináší lepší výkony i výsledky. Člověk je pozitivně motivován k seberealizaci.

Přichází velké rozhodování, začne se mísit vnitřní motivace, která vede k seberealizaci s vnější motivací, kde se projevuje vliv spolužáků a rodiny, neboť kamarádi jdou na jinou školu, zvolená škola se nachází v jiném kraji, z důvodu náročnosti studia bude muset žák omezit své zájmy, a změní se i sociální prostředí. Nakonec si vybere školu, která je adekvátní požadavkům či zájmům.

2 Cíle a metodika práce

Cílem bakalářské práce je analýza motivů žáků střední školy ke zvolenému oboru studia.

Cíl práce bude naplněn na základě teoretického zpracování dostupné odborné literatury k dané problematice. Data praktické části budou získána dotazníkovým šetřením, vyhodnocena a interpretována. Na základě zjištěných motivů bude navržen postup pro nábor žáků ke studiu na zkoumané škole.

3 Teoretická část

3.1 Motivace

3.1.1 Pojem motivace

Pojem motivace pochází z latinského slova „movere“, které znamená pohybovat. Jedná se tedy o snahu člověka dosáhnout nějakého cíle. Motivace představuje proces, který je pojímán z různých hledisek, a samotný pojem motivace je různě definován. Definice motivace se shodují na tom, že se jedná o psychický proces, který podněcuje chování člověka. Negativní motivací je člověk nucen k potlačení nežádoucí činnosti, která vede k neúspěchu, finančním potížím nebo odplatě. Pozitivní motivace naopak vede člověka k opakování žádoucí činnosti a dokáže jej vnitřně povzbudit. Z pracovního hlediska je motivace důležitá, neboť ovlivňuje výkon člověka směrem k vyššímu stupni. V různých manipulačních procesech s lidmi může být motivace také zneužitelná, například snahou dosáhnout úspěchu na úkor někoho jiného.

3.1.1.1 Historie motivace

První zmínka o motivaci byla v 6. až 5. století př. n. l. kdy byla na vrcholu řecká filozofie. Řecký filozof Platón rozlišil ve svém dialogu „Ústava“ 3 duševní síly - rozum, mysl a žádost. Naopak Aristoteles rozdělil lidské síly na tělesné a vyšší duševní. V té době se pudy a tělesné potřeby staly ideálem, pomocí nichž chtěli lidé dosáhnout blaženosti. Studium lidského poznávání na základě zkušeností a učení se zabývaly filozofické směry, jako je britský asociacionismus a empirismus. Immanuel Kant rozdělil psychologii na poznání, cit a vůli, kde motivace byla formulována v citu a vůli. Řadu psychologů ovlivnil Sigmund Freud, který v 19. století rozvinul Darwinovu teorii instinktu lidí a zvířat. Freud rozšířil teorii o instinkty, pudy a potřeby.

Ve 20. století byl používán termín vůle. Slovo vůle bylo velice obsáhlé a nepřesné, a proto ho doplnilo slovo motivace, které znamená, jak již bylo uvedeno pohybovat se, něčeho dosáhnout. Vzniklo mnoho nových teorií a pohledů na motivaci. Jak uvádí publikace (FÖRSTER, 2008), motivaci můžeme chápat jako souhrn činitelů, které podněcují, energizují a řídí průběh chování člověka a jeho prožívání ve vztazích k okolnímu světu a k sobě samému.

Motivace je proces, který souvisí s motivy, ty jsou všude kolem nás, ze všech stran na nás působí a také nás ovlivňují. Někdy je až udivující nevhodné chování a činnost lidí v určitých situacích a momentech. Při důležitých rozhodnutích lidé jednájí úplně jinak než v situacích, ve kterých de facto o nic nejde. Mezi přáteli jsou lidé uvolnění a přátelští, ale může se stát, že se z nějaké příčiny začnou chovat jinak, než je společnost zvyklá.

3.1.1.2 Motivační teorie

Teorie motivace vychází ze směrů psychologie. V této kapitole jsou uvedeny teorie, které souvisí se školní praxí. Jsou zaměřeny a strukturovány podle působení vnějších činitelů na žáka, liší se především v míře motivace a kontroly chování.

Behaviorální teorie „vidí jako zdroj motivace úsilí dosáhnout příjemných důsledků určitého chování nebo snahu vyhnout se důsledkům nepříjemným. Hlavním motivačním činitelem je zpevnění vnější odměnou. Existují situace, kdy tato metoda velmi pomáhá, např. při nácviků chování postižených dětí může být neobyčejně efektivním a nenahraditelným prostředkem, jak pomoci dětem i jejich rodičům.

Humanistický přístup je založen na předpokladu, že specificky lidská motivace vychází ze snahy překročit současný stav vlastní existence tím, že člověk realizuje své vývojové možnosti. Humanistické teorie zdůrazňují, že pro správný rozvoj motivační struktury žáka učitel musí vytvořit prostředí charakteristické vřelým osobním vztahem, bezpečím a bezpodmínečným přijetím každého jednotlivce, vedoucím k postupnému růstu autonomie žáka.

Kognitivní (poznávací) přístup klade důraz na význam poznávacích (kognitivních) procesů pro chování člověka. Vychází z předpokladu, že člověk je především „zprostředkovatelem“ informací a „institucí činící rozhodování“. Zpracování informací je tedy logickým výsledkem shromáždění nutných poznatků a výsledného rozhodnutí člověka.“

(Lokša, Lokšová, rok 1999, str. 10)

3.1.1.3 Vnitřní a vnější motivace

Vnitřní a vnější motivace souvisí s místem kontroly, které se nacházejí buď v osobnosti žáka, jedná se o vnitřní motivaci, nebo mimo osobnost žáka, jedná se o vnější motivaci. Tyto motivace se u žáků propojují, u některých žáků může jedna nebo druhá převyšovat, ale v podstatě je nelze oddělit. U žáků lze dosáhnout lepších výsledků pomocí vnější motivace, odměnou či trestem. Po nějaké době může dojít ke změně, kdy si žák na sebe klade větší nároky a chce docílit pozitivního výsledku. Poté hovoříme o interiorizaci a vnější

motivace se přemění na vnitřní. Mezi těmito druhy motivace je rozdíl. Je efektivní, když se u žáků propojí obě formy motivace.

Vnitřní motivace

Tato motivace se nejvíce rozvíjí u žáků středních škol, kteří začnou mít na sebe určité nároky a získávají představy, čeho by chtěli v životě dokázat. Vnitřní motivaci představuje motiv, který má podobu citu, ale spíše se jedná o určité pnutí, pohnutku nebo potřebu, která vychází z nitra člověka. Jediněc chce dosáhnout nějakého výsledku či dokončit studium s výborným prospěchem. Činnost, kterou dělá, dělá z vlastního přesvědčení. Nečeká za to žádné ocenění, peněžitou odměnu či pochvalu. Vnitřně motivovaný žák přistupuje ke studiu a zadané práci zodpovědněji a je pečlivější, lépe se chopí zadaného úkolu. Žák je tvárnější a dokáže se problematice věnovat i ve volném čase. U žáka, u kterého dominuje vnitřní motivace, lze předpokládat dosažení vyššího vzdělání a má k tomu i větší odhodlání.

Vnější motivace

Vnější motivaci lze popsat jako situaci, kdy na žáka působí vnější činitelé. Učení nevyhází z vlastního zájmu, ale je motivováno určitým podnětem. Může působit vliv rodičů, ve škole může hrozit trest ze strany učitele. Lidé dosahují vyššího vzdělání, aby v práci dosáhli na lépe placené pozice. Na prvním stupni je nejefektivnějším způsobem motivování tzv. odměna a trest. Pozitivní vnější motivace obvykle po dosažení cíle pomine a dál již netrvá. Člověk činnost nedělá proto, že chce, ale proto, že musí. Nedochozí tedy k interiorizaci, zvnitřnění. Jak uvádí Lokša, Lokšová (1999) lze vnější motivaci rozdělit do 4 druhů.

3.1.1.4 Regulace chování člověka motivovaná vnějšími činiteli

Externí regulace – vychází z žákova nitra nejméně. Chování je motivované vnějšími činiteli. Žák činnost vykonává, aby předešel špatné známce nebo konfliktu s učitelem. Chování je regulované z vnějšku.

Regulace pasivně převzatá – je motivace převzatá z venku, je to vnitřně neakceptovaná regulace chování. Vztahuje se k pravidlům chování, která jsou podmíněna odměnou nebo nějakou sankcí.

Identifikovaná regulace – žák se ztotožní s danou hodnotou a identifikuje se s požadovaným chováním. Činnost je vykonávána mnohem ochotněji. Žák se vzdělává z důvodu dobrého prospěchu, ale také proto, aby v pozdější době mohl najít uplatnění svých znalostí a dovedností.

Integrovaná regulace – nejvyšší forma vývojové vnější motivace je plně integrovaná do žákovy osobnosti, příslušné vnější motivační činitele jsou asimilovány s ostatními zájmy, hodnotami a potřebami žáka.

3.1.2 Motiv

Motiv neboli pohnutka představuje komplex více faktorů. Nejčastější motivy jsou zájmy, hodnoty, ideály, afekty a potřeby. Jako motiv působí pobídky, které nazýváme incentivy, stimuly nebo motivátory. Jedná se o vnější podmínky zaměřenosti. U hmotných a biologických mluvíme o nižších motivech, u kulturních a duchovních mluvíme o vyšších motivech. Motivátory podněcují k takovému chování, které vede k ukojení potřeby. Motiv, který vychází z nitra člověka, se nazývá impulz. Například K.Lewin (1935) rozlišil motivy na primární a odvozené. Ve stejném významu hovoří o motivech F. Kratina (1935). Jeho rozdělení je genomotivy a fenomotivy. Rozdělení spočívá ve skutečné, tedy podstatné motivaci, a v jevových a zdánlivých motivech. Na toto rozdělení navazuje třídění motivů na vrozené – nenaučené a získané – naučené. Dále je lze dělit na biogenní, psychogenní, sociogenní a ideové motivy. V praxi je nejdůležitější rozlišování motivů na vědomé a nevědomé. U lidí převažuje složka nevědomá. Pohnutky probíhají automaticky, aniž by si to člověk uvědomoval.

(Říčan, 2007)

Motivem pro pozvání dívky na rande může být krása, motivem pro studium nabídka dobré práce, motivem pro zdravý životní styl pak zhoršení zdravotního stavu, atd. Motivы vedou člověka k určitým činnostem, díky nimž má snahu dosáhnout určitého cíle. Jedná se o činitele, který integruje a řídí chování. Pro školní potřeby lze rozdělit motivační činitele na vnitřní a vnější činitele.

3.1.2.1 Motivační činitelé ve škole

Vnitřní činitelé:

- *Poznávací potřeby a zájmy*
- *Potřeba výkonu*
- *Potřeby vyhnoutí se neúspěchu a dosažení úspěchu*
- *Sociální potřeby, tj. potřeba pozitivního vztahu a potřeba prestiže*

Vnější činitelé:

- *Školní známky (vztah žáka ke známce jako motivačnímu činiteli závisí na náročnosti předmětu a učební látce, na zájmu o předmět, na postoji rodičů k známce a na vztahu žáka k učiteli daného předmětu)*
- *Odměna a trest*
- *Vztah žáka k jiným lidem (spolužákům, rodičům, učitelům), k vlastní budoucnosti a ke společnosti*

(Lokša, Lokšová, 1999, str. 18)

3.1.3 Potřeby

Člověk je ovlivňován ze všech stran určitými motivy. Každý motiv potřebuje nějaké podněty. K uspokojení potřeb mnohdy dochází na úkor lidské důstojnosti a slušného chování. Řada badatelů sestavilo potřeby do skupin, které byly rozděleny podle hierarchie.

Primární potřeby

Jsou nedílnou součástí existence života jak u lidské rasy, tak u živočichů. Jedná se o vrozené potřeby: potřeba tepla, jídla, tekutin, sexuální potřeba, pohyb, stranění se bolesti, atd.

Sekundární potřeby

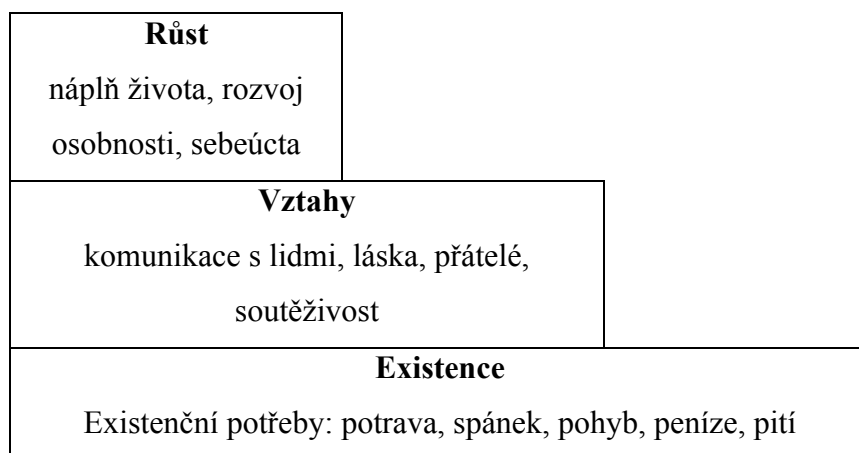
Jedná se o potřeby, které jsou ovlivnitelné člověkem. Jde o potřeby spojené s psychikou člověka. Začlenění se ve společnosti, seberealizace, potřeba poznávání.

3.1.3.1 Motivační modely

Alderferův model

Velmi jednoduchý motivační systém, který je nazván ERG – teorie. Název je tvořen z počátečních písmem anglických slov: Existence (existence), Relatedness (vztahy), Growth (růst).

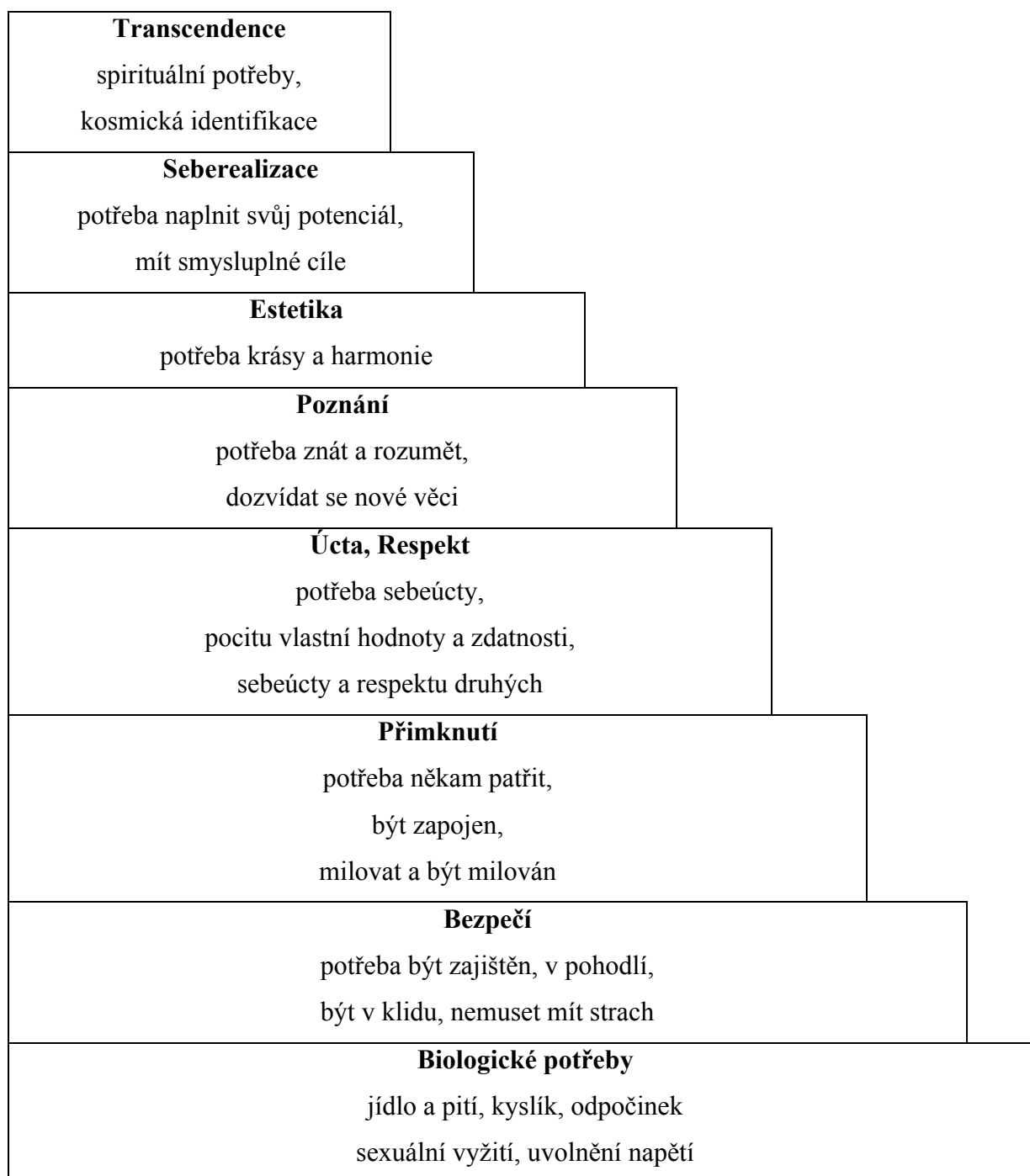
Obr.č. 1 Alderferův model

Zdroj: Lokša, Lokšová (1999, s.14)

Americký psycholog Clayton Alderfer rozděloval potřeby do 3 skupin. U každého jedince převládala určitá skupina. Abraham Maslow tuto teorii rozšířil o více skupin potřeb.

Obr. č. 2 Maslowova hierarchie potřeb

Zdroj: Říčan (2007, s. 107)

Maslow ve své teorii potřeb uvádí, že předpokladem k tomu, aby převládala vyšší potřeba v životě, musí být naplněna potřeba nižší úrovně. Aby člověk mohl milovat, musí se cítit

v bezpečí a musí mít zajištěné základní existenční potřeby. Abraham Maslow v knize „Psychologie bytí“ doslova říká:

„Nyní bude člověk cítit ostře, tak jak nikdy předtím, nepřítomnost přátel, milovaného člověka, ženy, dětí. Bude hladovět po láskyplných vztazích lidmi vůbec, zejména po místě ve skupině, do níž patří, a bude s velkou intenzitou usilovat o dosažení tohoto cíle. Bude toužit po zaujetí takového místa více než po čemkoliv na světě, a snad i zapomene, že kdysi, když trpěl hladem, ohrnoval nos nad láskou jako nad něčím neskutečným, nepotřebným.

Probouzení vyšších potřeb je tedy závislé na uspokojování potřeb nižších. Nejsou-li nižší potřeby uspokojovány, vynucují si přednostní pozornost. Avšak člověk, který dosáhne stadia seberealizace, se v tomto směru podstatně mění. Nepotřebuje už např. lásku lidí, „až na stále malé udržovací dávky a po dlouhá období se může obejít i bez nich“. On sám miluje víc než předtím. Je to však láska, která spíše obdivuje, než touží vlastnit, a spíše dává, než by čekala obdarování, než žárlivost a strach. Je to realistická láska: jestliže takto milujeme, nevnucujeme druhému podobu, kterou bychom si přáli, aby měl (neděláme si z něho „věšák na ideály“), ale přijímáme ho s plným respektem takového, jaký skutečně je.“

(Říčan, 2007, s. 107, 108)

3.1.4 Zájmy

Zájmy lze chápat jako specifický druh motivů. Mají velmi blízko k potřebám. Zájmy vycházejí z potřeb jedince spojených s přitažlivostí na určitý cíl. Může jít o přitažlivost k objektům, k nějaké činnosti či k pohybu.

Máte-li zájem o hokej, jdete s přáteli na led a zahrajete si - pojetí aktivitou. Zájem se dá pojmout pasivně - seženete lístky vašeho oblíbeného klubu a jdete se podívat na hokejový zápas. Pořídíte si publikaci s přesným výkladem pravidel hokeje a koupíte si časopis, kde je napsáno, jak dopadly všechny zápasy. V předchozí větě už by se dal najít zájem, jak si onen klub vede, ale hlavně, jak si vede váš klub, kterému fandíte. Kolik je na světě činností, tolik je na světě zájmů.

Dle Stavěla (in Říčan, 2007) se dají zájmy roztřídit do několika skupin.

„U zájmů, podobně jako u mnoha jiných osobních jevů, nutno lišit povrch a hlubší vrstvu. Od tohoto rozdílu musí vycházet i analýza zájmů. Prvému pohledu na zájmy

jednotlivcovi se jeví a nabízí především onen povrch. Jím míním rozmanitost jednotlivých manifestních zájmů, v první instanci vlastně jednotlivých zaujetí, hodnotících reakcích, sympatií a antipatií vůči tomu či onomu předmětu, činnosti, situaci; tedy vrstvy zvláštních zájmů, z nichž mnohé jsou pouze druhotné, velmi odvozené, což někdy znamená i nepravé, často přechodné. Jest pak úkolem psychologické analýzy proniknout do této povrchové vrstvy, který má u někoho spíše ráz beztvárné změti, u jiného více méně spořádané soustavy, k hlubším, základnějším a trvalejším postojům, zaměřením, sklonům, jedním slovem tendencím, s nimiž rozmanité zjevné zájmy souvisí.”(Říčan, 2007, s. 105)

Zájem podněcuje osoby, aby se zajímaly, staraly a konaly. Lidé tím najdou cestu k uspokojení. Je to zároveň složka osobnosti, která je nejsnadněji ovlivnitelná, dá se utlumit, zesílit, prohloubit. Vynikající pedagog, který u žáka vzbudí zájem, dokáže zájem prohlubovat. Žákovi může zájem zůstat na celý život a bude jistou náplní v jeho životě.

3.1.5 Postoje

Postoje lze definovat jako získanou dispozici, která ovlivňuje chování jedince určitým způsobem k určitému objektu. Jedná se o duševní stav, existující pouze v mysli lidí. Postoje ovlivňují vnímání světa kolem nás. Každý postoj má svůj předmět, může být materiální, ale i nemateriální. Postoje jsou uspořádané podle hierarchie. Konkrétní postoje vycházejí z obecných postojů. Strukturu postojů tvoří tři složky.

„Kognitivní (poznávací) složka postoje je tvořena tím, co o předmětu postoje víme. Jedná se o systém vědomostí, určitou poznávací kulturu, kde jsou propojeny informace o předmětu, např. jeho označení a pravidla použití tohoto označení i asistence, s předmětem spojené. Často nemůžeme prokázat, jestli jsou naše informace o předmětu postoje správné, jsme však přesvědčeni, že tomu tak je. Často se zde používá termínu „subjektivní logika”, to znamená, že objektivní logická pravidla nemusí v našem přesvědčení o správnosti poznatků o předmětu platit.

Afektivní složka postojů je vlastně složka hodnotící. Zvláštností postoje oproti názoru či mínění je právě to, že obsahuje zároveň i hodnocení předmětu, k němuž se vztahuje. Tím se odlišuje postoj od jiných typů poznání. Předmět postoje tedy vnímáme jako pozitivní či negativní, hovoříme pak o směru postoje. Intenzitu emocí, spjatých s hodnocením předmětu postoje, můžeme měnit v rozpětí od slabé až po velmi silnou. Afektivní iracionální složka

ovlivňuje také složku kognitivní interpretací existujících informací, jejich výběrem i vnímání a zapamatování.

Chování je třetí složkou postoje a jím se postoj projevuje navenek. Obsah chování je určován kognitivní a afektivní složkou postoje, zároveň se však v praxi ukazuje, že zde působí i situační vlivy. To znamená, že postoj sice může být velmi silný, přesto však aktuální sociální situace jedinci nedovoluje tento postoj projevit (např. projevit svůj negativní postoj k fotbalu uprostřed rozvášněných fanoušků). “(Hadj-Mousová, 2012, s. 96)

Pro stabilnější postoj je důležité, aby byly kognitivní a afektivní složky v souladu. Chování je nejméně stabilní složkou, která je ovlivňována převážně situací, v níž se projevuje.

V průběhu celého života se setkáváme s novými postoji, a to vždy, když se setkáme s novým předmětem. Nejvíce však v průběhu dětství, při první socializaci v rodině, v mateřské škole a následně ve škole. Postoj získáme sociálním učením, z čehož vyplývá, že dalším zdrojem postojů je naše vlastní zkušenost. Pozitivní či negativní zkušenost tak utváří nový postoj k věci.

Postoje mají v psychice jedince několik funkcí:

„Instrumentální funkce postoje slouží jako poměrně jednoduchý, ale výkonný nástroj k hodnocení předmětů.

Funkce mentální ekonomie. Kategorizováním informací, které dostáváme z našeho okolí, si ušetříme mentální námahu při třídění nových událostí, idejí a emocí. Nové informace vřazujeme do již existujících kategorií, čímž vytváříme síť, usnadňující organizaci poznatků i jejich budoucí znovuvybavení.

Schématizující funkce postoje pomáhá porozumění komplexního světa kolem nás. Pro člověka je snazší reagovat na kategorie předmětů, než na každý předmět jednotlivě. Postoje tedy zjednodušují poznání, dávají světu kolem nás význam a orientují chování.

Ochranná funkce postoje směřuje k udržení pocitu vlastní hodnoty a obraz vlastního „já“. Některé postoje chrání jedince i před rozpoznáním vlastních pocitů, které by tento obraz ohrožovaly (např. nenávisť k matce se může promítnout do negativního postoje k učitelce či

ženám vůbec). Sdílení postojů zvyšuje soudržnost ve skupině, stejně jako pocit bezpečí a podporu vnitřní skupiny.“

(Hadj-Mousová, 2012, s. 98)

Postoje lze změnit velice obtížně, nestačí k tomu pouze nějaká informace. Je proto dobré vést dítě v raném věku ke správným postojům. Nejúčinnějším prostředkem ke změně postoje je prožitek.

Předsudky a stereotypy mají zvláštní význam pro důsledky, ze kterých vyplývá chování. Vyznačují se silným emocionálním nábojem a nedostatkem informací k předmětu. Je dokázáno, že největší předsudky máme k předmětům, s nimiž jsme se nesetkali a s nimiž tak nemáme žádné zkušenosti. Předsudek je nějaký předčasný závěr, u něhož nebyl znám dostatek informací. Stereotyp je pak představa, znak či idea, kterou přijímá skupina nebo společnost. Je neměnná ohledně své povahy a popisuje estetickou, sociální či kulturní společnost.

3.1.6 Hodnoty

O hodnotách lze říci, že jsou výsledkem konkrétních postojů. Hodnotu nemůžeme vyjádřit počtem lidí nebo počtem peněz. Každý upřednostňuje něco jiného a je ochoten pro dosažení cíle mít jinou hodnotu věci. Dle Smékala (2009) je možné hodnoty rozřadit do čtyř skupin.

Hodnoty jako obecné cíle, o něž člověk usiluje, např. smysl či cena, kterou objekt či událost má pro osobnost; štěstí, zdraví, mír, rodina atd. Rokeach (in Smékal, 2009) v tomto významu hovoří o cílových hodnotách.

Hodnoty jako prostředky, jejichž využíváním dosahujeme něčeho pro sebe významného (vzdělání, postavení v zaměstnání, pocitové jednání atd.) Rokeach (in Smékal, 2009) je charakterizuje jako instrumentální hodnoty.

Hodnoty jako to, kvůli čemu stojí za to usilovat o nějaký objekt nebo se mu vyhýbat (požitek z kouření nebo odmítání cigarety, krása nebo finanční cena obrazu, kniha jako zdroj zábavy nebo vzdělání atd.) Z toho pojetí hodnot – směrniců můžeme ještě odvodit následující specifickou variantu.

Hodnoty jako kritéria, na jejichž základě oceňujeme, posuzujeme různé předměty a události našeho světa. Tímto pojetí hodnot představujeme hodnotové orientace v užším a specifickém smyslu tohoto slova. (Smékal, 2009)

Hodnoty mohou být tak silné, až z osobnosti udělají fanatika. Existuje mnoho důkazů o trestné činnosti, které jedinci svým názorem odsuzují, např. násilí.

Hodnoty jsou nejen motivy, ale také ovlivňují charakter člověka. Nejlépe jsou popsány hodnotové orientace německého psychologa E. Sprangera

Teoretický člověk – snaha zjištění pravdy, porozumění zákonům, jedná se o intelektuála

Estetický člověk – ideálem je pro něho vše sladěné v harmonii, pokud tomu tak není, je nesvůj

Ekonomický člověk – myslí hlavně na sebe, rodinu nebo skupinu, kterou je součástí

Sociální člověk – prosazuje všude lásku, lásku mezi lidmi, hledá se ve druhých

Mocenský typ osobnosti – hlavní podstata je nadřizený a podřizený

Náboženský člověk – člověk věří v nějakou vyšší moc a sílu v jednotě

3.1.7 Cíle

Stanovit přesný a konkrétní cíl je pro mnohé obtížné. V pracovním procesu se jedná o plnění úkolů a tím prosperování společnosti. Samozřejmě za předpokladu, že vedení firmy je správné. Ve školách a vzdělávacích zařízeních je stanovení cílů velmi důležité. Jedince vede k dosažení určitého stupně vzdělání. Aby dosáhl celkového cíle, je doprovázen spoustou menších cílů, které vedou k pochopení dané problematiky. Vyzkoušené a osahané věci se pamatují mnohem lépe než informace předané monologem. Když je cíl stanoven, jeho splnění představuje určitou výzvu. Pomine-li zájem o cíl, nebo je-li nasycena potřeba dosažení cíle, zájem klesá. Cíl může být nahrazen jiným cílem, který má větší potřebu nebo motivaci. Dobře stanovený cíl může vést k ovlivňování lidí.

„Psychologie morálního jednání ukazuje, jak určité vnějškové vnucené cíle, které neodpovídají vnitřním motivům, mohou přesto získat motivační sílu, jestliže jich osobnost využije jako prostředku k manipulaci okolí nebo k sebe prezentaci, ke vzbuzení příznivého

dojmu o sobě. Někdy naopak odmítnutí úkolu se může stát prostředkem, jak dosáhnout, aby okolí po jedinci nechtělo příslušnou činnost.“ (Smékal, 2009, s. 236)

Jednání, které vede k cíli lze strukturovat a popsat v pěti skupinách.

1. Politické jednání

Je to jednání bez uvědomovaného cíle, série bezúčelných akcí, o jejichž záměru nedokáže nic říct ani samotný aktér.

2. Jednání řízené představou cíle

Jedná se o pravděpodobně nejběžnější příklad jednání lidí, kteří buď vědí, co chtějí, nebo nahodile zvolí cíl, který se vynoří v jejich vědomí. Cíl často zmatkovitě vyvolá jednání patrně proto, že kdysi byl spojen s nějakým záměrným jednáním a uchoval si ve vzpomínkách svou aktivitu, výzvolový charakter. Takto řízené jednání je charakteristické pro vnějškově řízené osobnosti. Cíl často aktivuje jednání i proto, že je něčím co se vysoce oceňuje v referenční skupině jedince, jedinec volí cíl konformně. Je to motivace cestou „krátkého spojení“.

3. Jednání řízené kriticky (vědomě) k cíli

Rozdíl proti předchozímu jednání je jen v tom, že zde osobnost kontroluje svůj postup a opravuje jej. Ale ani zde nemusí být přítomna vědomá motivace. Cíl působí jako vnější síla, jako úkol, jehož je třeba se zhostit, protože to tak má být, aniž osobnost analyzuje proč nebo aniž je cíl v souladu s vnitřní motivací.

4. Jednání řízené zvažováním následků

Pro toto jednání je charakteristické, že osobnost je natolik uvědomělá, že realizuje cíl tak, aby očekávané následky jednání cíl neznehodnotily, i když může jít o cíl daný úkolem, tedy nevyplývající z hlubokých vnitřních motivů. Jedná se o jednání řízené svědomím, anticipací, která může korigovat průběh i obsah jednání, případně podmiňovat i vzdání se cíle, jeho odmítnutí.

5. Jednání řízené uvědomělou motivací

Teprve na této úrovni si jedinec uvědomuje, proč dělá to, co dělá, proč usiluje právě o tento, a ne jiný cíl. Na této úrovni můžeme hovořit o vnitřně integrované či niterné osobnosti, která dokáže čelit módním cílům, pokud je vnitřně neschvaluje, a která i cíl daný jako úkol kriticky zvnitřňuje, identifikuje se s ním – a pak teprve jedná. Teprve na této úrovni je jedinec plně odpovědný za své jednání a plně „příčetný“. (Smékal, 2009)

3.2 Osobnost žáka

Nástupem dítěte do školy se specifickým způsobem začne rozvíjet jeho osobnost. Ve škole se žák setká s mnoha impulzy pro svůj vývoj: setká se s úspěchem a neúspěchem, začleňováním ve skupině, s vlastním rozhodováním. Rozhodovací schopnost a chování u dětí je větší mírou podporováno podle vlastních hodnot, nesnaží se ve velké míře napodobovat druhé. Nepřemýšlí nad odměnou ani trestem, nad důsledkem jednání či chování.

Celou osobnost tvoří mnoho činitelů, kteří jsou vzájemně propojeni a ovlivňují se navzájem.

Tělesná konstituce – schopnost těla, tělové pocity, reakce fyzických i fyziologických vazeb, psychická a tělesná stránka

Temperament – vlastnosti vycházející z nervové soustavy a emocí

Schopnosti – předpoklady pro určitou činnost (inteligence, tvořivost, paměť, představivost, komunikační schopnosti)

Kognitivní poznávací styly – možnosti osvojování dovedností, znalostí. (vizuální osvojování, sluchové osvojování, pohybové osvojování)

Motivace a potřeby – pocitové potřeby způsobené nedostatkem nebo přebytkem, vnitřní pohnutky, které vedou k akci.

Charakter – postoje, mravní zásady, ukazují chování a vystupování jedince

Vůle – snažení setrvat u nějaké činnosti

Role – zaujetí určité pozice ve skupině

3.3 Sociální prostředí

Velký vliv na psychiku jedince a jeho vývoj má sociální prostředí, ve kterém jedinec působí nebo se pohybuje. Jsme vychováni vším, co nás obklopuje. Civilizací i přírodou. Významným prostředím pro dítě je škola, ve které žáci tráví mnoho času a která má proto velkým vliv na rozvoj jejich osobnosti. Pro školní prostředí je důležité, aby byla vyvážena soutěživost a spolupráce žáků. Učitelé by měli pozitivně působit na žáky a formovat z nich stabilní a vyrovnané osobnosti. Zásadní problém představuje šikana, která by ve škole měla být potlačena.

3.3.1 Prostředí působící na jedince

Mikroprostředí představuje prostorový rámec života jedince, co by jedince i člena malé sociální skupiny (rodiny, malého pracovního kolektivu apod.) Jde o prostředí osobní, v němž působí vše, co jedince bezprostředně obklopuje na úrovni materiální, sociální i kulturní, vše, co má přímý a bezprostřední vliv (velikost bytu, kulturní vybavenost, počet osob a jejich vzájemné vztahy zaujímané k jedinci atd.).

Semiprostředí, tj. začlenění malé sociální skupiny do širšího prostorově vymezeného společenství (obytný blok, malá ves, závod, škola). Jde o prostřední místo, lokální, kde hraje roli vzdálenost od centra, občanská vybavenost, mezilidské (sousedské) vztahy, kulturní příležitosti, tradice apod.

Mezoprostředí je tvořeno krajinou, okresem a městem, roli zde hraje typ a hustota osídlení, pracovní příležitosti, doprava, hygiena, kulturní a vzdělávací příležitosti, postavení v rámci státu apod.

Makroprostředí zahrnuje již větší území až po stát či část kontinentu. Na jedince většinou nepůsobí přímo, ale přes prostředí sdružené, osobní. Svoji roli hraje v měřítku společenskoekonomické formace a historie, která ovlivňuje postavení a společenské vědomí jedince.

Globální prostředí se chápe jako celý kontinent či dokonce svět nebo vesmír. Ukazuje se, že v rovině ekologické, u boje za mír a proti válce i v rovině celkového pokroku lidstva se na této úrovni existující tzv. globální problémy dotýkají každého jedince. (Smékal, 2009)

Společenské normy, které jsou platné pro společenský život, rozdělíme do několika skupin.

Ve společenských zvycích – společenské normy, které určují, jak se jedinec má chovat ve společnosti, co je správné, slušné, vhodné

Mravní obyčej – vychází z lidského svědomí, překročí – li jedinec mravní obyčej, setká se s odsouzením nebo pohoršením společnosti

Zákony – udávají pro společnost, co je dovolené a co je zakázané. V případě porušení následuje trest.

Společenské tabu – vše, co se ve společnosti neztotožňuje s morálkou a společenským chováním. Ve společnosti se setkává s velkým odsuzováním. Jedná se o incest a kanibalismus.

Výtvory lidské civilizace patří do lidského vědomí. Zahrnuje znalosti a zkušenosti několika generací, kulturu, vědomí a dovednosti.

3.3.2 Rodina

Malá sociální skupina lidí, která má své sociální prostředí, v němž probíhají různé vztahy např. rodiče a děti, děti a prarodiče, se nazývá rodina. Rodina může být základní či rozšířená, dále také úplná a neúplná nebo funkční a dysfunkční. Od rodiny se očekává, že plní určité funkce: společenskou, sociálně ekonomickou, biologicko - reprodukční, kulturně rekreační, emocionálně stabilizační. Rodina představuje pro dítě významnou výchovnou funkci, ale ne méně důležitou výchovnou funkci ve výchově by měla plnit také školská zařízení, zájmové kroužky apod. Zejména ve školním věku dítěte by se rodiče měli věnovat jejich výchově. Jak uvádí Semerád, Juráčková, Šíma (2007) rodina je odpovědná a podílí se na: tvorbě mravních rysů (mimo jiné pravdomluvnost, ukázněnost, úcta k lidem a volní vlastnosti jako vytrvalost, sebeovládání ad.). Podporuje speciální úkoly při rozumové výchově

již v období od narození dítěte až do jeho vstupu do školy, ale i v období školní docházky (motivuje, vytváří podmínky k vzdělávacím aktivitám atd.). Utváří vztah dětí k lidem, ale také k práci a účastní se při volbě povolání. Formuje základy vztahu dítěte ke kráse a umění, přírodnímu a společenskému prostředí, podílí se na zdravotní, tělesné a sportovní výchově dětí. Neopomíjí ani otázky ekologické, sexuální, tvořivé nebo asertivní výchovy dětí v rodině.

Největší přínos pro dítě má rodinný život, aktivity a zájmy rodiny, potřeby v rodině. V rodině může být dítě vychováváno mnoha způsoby, k těm základním patří:

Autoritativní – rodič nebere v potaz potřeby dítěte, dává příkazy, poučuje, v případě nesplnění úkolu trestá, dítě vyrůstá ve strachu a úzkosti,

Nadměrně pečlivý – rodiče mají o dítě velký strach, přehnaně o něj pečují, dítě může být rozmazlováno,

Nadměrně shovívavý – rodiče nad dítětem nevykonávají dohled, na dítě mají malé nároky a dítě má málo povinností,

Demokratický – rodiče dítěti naslouchají, vidí potřeby dítěte, mají na něj přiměřené nároky, s dítětem diskutují, a když si dítě neví rady, mohou se na rodiče obrátit.

Jak již bylo zmíněno, rodina je základní stavební kámen pro dítě. Do výchovy dále vstupuje výchovné působení učitelů ve vzdělávacích zařízeních, instruktorů nebo vedoucích kroužků. Zvláště velký vliv na chování dítěte mají vrstevníci, kteří v kolektivu působí na jedince jak pozitivně, tak negativně. Úkolem rodiny je usměrňovat potomka v činnosti, která je přijatelná pro společnost.

3.3.3 Vrstevníci

Od raného věku, kdy si dítě začíná hrát s hračkami a začíná objevovat svět, je důležité, aby se dostalo do kontaktu s vrstevníky. V tomto věku je rodič nejdůležitější člověk na světě, ale mladý jedinec potřebuje také zkoušet nové věci, dostat se do kontaktu s dětmi podobného věku. Okoukává jejich činnost, napodobuje je. Seznamuje se s životem ve skupině. Pro mnohé děti jsou o pár let starší jedinci vzory, které napodobují. Jak mezi staršími dětmi, tak i mezi vrstevníky si hledají kamarády. Svoji hrou inspirují druhé a pozorují tutéž věc jinde dělanou jinak. Mezi lidmi stejného či podobného věku a s podobnými zkušenostmi nebo znalostmi se jedinec cítí spokojen a šťasten. Pro děti v předškolním věku začíná být důležité uznání

ostatních dětí podobného věku ve skupině. S přibývajícím věkem dítě tráví více času mimo rodinu, upřednostňuje utvořenou skupinu, kterou nazývá „parta“. Členové party bývají děti s podobnými názory, jednáním či problémy. S přibývajícím věkem dítěte se parta stává stabilnější.

Vrstevníci mají velký vliv na osobnost dítěte. V partě dítě sdílí své problémy, prožívá konflikty, získává důvěru. Učí se naslouchat druhým, vnímá jejich pocity, sdílí s nimi úspěchy, s vrstevníky bojuje o lepší pozici ve skupině. Vrstevníci si dokazují, jak kdo je zručný, odvážný a silný. V tomto srovnávání s ostatními si dítě vyváří představu samo o sobě. V období puberty je pro jedince důležité, aby byl začleněn ve skupině lidí. Mezi spolužáky, kamarády z kroužku, děti ze stejné ulice. Takové skupiny slouží k sebepoznání, naučí se naslouchat, vyjádřit vlastní názor, odmítat, komunikovat mezi sebou. Sdílí mezi sebou radost a zklamání, dodávají si vzájemnou podporu a odhodlání. V období puberty názor kamaráda má větší hodnotu než názor rodičů. Častá odpověď potomků rodičům na problémovou situaci je: „Ty tomu nerozumíš.“ Převážně v situacích zklamání láskou. Z poznatků a zklamání hodnotí sami sebe, jací jsou, jací by chtěli být.

3.4 Vývojové období

Od raného dětství až po stáří se neustále vyvíjí naše psychika. Vývoj psychiky má kvalitativní a kvantitativní složku. U každého jedince je různé tempo vývoje, je nerovnoměrné. Vývojové období **obecné** vychází ze zákona o vývojové retardaci. S přibývajícím věkem se vývoj zpomaluje. Například v nerovnoměrnosti vývoje psychiky bylo zjištěno, že nynější generace je o dva roky vyspělejší než generace předchozí, po stránce duševní i tělesné. V **individuálním** vývojovém období má každý člověk jiné tempo vývoje. Odchylka může být plus mínus dva roky. Individuální vývoj zohledňuje problém školní zralosti u žáků první třídy. Tam je vidět, jestli dítě je dostatečně vyspělé, aby mohlo nastoupit do školy. Vývoj jedince je plynulý. Vývojová období na sebe navazují. Posloupnost jednotlivých fází biologického vývoje určuje proces zrání.

3.4.1 Úkoly jednotlivých fází vývoje

V raném dětství je nejdůležitější naučit se chodit, mluvit, osvojit si hygienické návyky, zvládnout se v základech obsloužit, rozlišit dobro od zla, umět si hrát... Školní věk vybízí k tomu získávat dovednosti pro obtížnější hry, učit se číst, psát, počítat, zlepšovat slovní zásobu, zařazovat se mezi vrstevníky, pochopit rozdíl mezi mužem a ženou, utvářet zralé sebevědomí, morálku, osamostatňovat se... Období adolescence je velmi důležité a citlivé.

Dospívající mládež hledá začlenění mezi vrstevníky. Skupiny vznikají mezi dětmi ze stejné ulice nebo vesnice, mezi spolužáky ve vzdělávacím zařízení, v panelových domech. V tomto období je velká rivalita a každý bojuje o své místo ve skupině. Chce zaujmout. Velkou podporu nachází u vrstevníků, kterým věří více než rodinným příslušníkům. Pomáhají si ve škole, ale i v osobním životě. Připravují se na následné povolání. Učí se vycházet s dospělými a starými lidmi. V tomto období se nejvíce rozvíjí osobnost. Hormony jsou v pohotovosti a jedinec vyžaduje přítomnost opačného pohlaví. Přejít do rané dospělosti souvisí s výběrem partnera a naučení se sdílet společnou domácnost. S vhodným partnerem založit vlastní rodinu, vychovat potomky, zlepšovat prostředí domácnosti a najít si vhodnou práci, aby byla zabezpečena rodina. Ve volném čase provozovat koníčky, které nás rozptýlí od stereotypu. S přibývajícím věkem se člověk dostane do období střední dospělosti, kde by měl být vzorem pro své potomky a být nápomocen stárnoucím rodičům. V práci by se pak měl stát odborníkem ve svém oboru, rozvíjet společenský a kulturní život. V pozdní dospělosti už člověk musí zohledňovat svůj zdravotní stav a počítat s možným poklesem fyzické výkonnosti. Blíží se důchodový věk a následný odchod do důchodu. Hrozí odloučení s partnerem. Ve stáří zůstat co nejdéle aktivní s ohlednutím na zdravotní stav. Zůstat samostatný, ale umět přijmout pomoc ostatních.

(Švingalová, 2006)

4 Praktická část

4.1 Cíl praktické části

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na výzkum motivačních faktorů žáků prvního ročníku středního odborného učiliště. Zkoumána je motivace žáků k výběru zvoleného oboru a následnému studiu, jak jsou žáci ovlivňováni vnějšími činiteli, jaký mají vztah ke zvolenému oboru, což lze považovat za vnitřní motivační faktory. Výsledky práce budou prezentovány v tabulkách a bude navrženo doporučení škoře, na co by se měli pedagogové zaměřit u potencionálních žáků.

4.2 Metoda sběru dat

Potřebná data pro výzkum byla získána metodou dotazníkového šetření. Ve třech učebních oborech byl žákům rozdán dotazník o dvaceti otázkách. První část dotazníku je zaměřena na motivaci výběru školy a učebního oboru. Druhá část obsahuje otázky ohledně spokojenosti žáků se zvoleným oborem studia na středním odborném učilišti, popřípadě co by chtěli změnit nebo zdokonalit. Poslední část je soukromějšího charakteru. Otázky se dotýkají vzdělání rodičů, žákova vztahu k oboru a jeho praktických dovedností. Přesné znění použitého dotazníku je uloženo v přílohách.

4.3 Průběh výzkumného šetření

Po domluvě s ředitelem školy Středního odborného učiliště v Novém Strašecí, byl dotazník předán na místní sekretariát v tištěné podobě. Díky pedagogům byl rozdán mezi žáky prvních ročníků. Ve škole se vyučují 3 učební obory: opravář zemědělských strojů (46 žáků, kteří jsou rozděleni do dvou tříd), automechanik (23 žáků), zahradník (10 žáků). Celkový počet žáků prvního ročníku činí 79. Časová náročnost dotazníku byla 15 minut.

Otázky byly kladeny přímo s jasnou odpovědí. Pokud se žák neztotožnil s žádnou odpovědí, byl instruován, aby vybral nejbližší odpověď. Po návratu dotazníků byla provedena kontrola, zda je dotazník řádně vyplněn. Z důvodu absencí žáků se vrátilo vyplněných 59 dotazníků. Z oboru opravář zemědělských strojů 36 výtisků (78%), automechanik 16 výtisků

(70%) a zahradník 7 výtisků (70%). Výsledky byly sečteny a zaneseny do tabulek. Každý obor je hodnocen zvlášť.

Charakteristika zkoumaného souboru

Tab. 1 Charakteristika zkoumaného objektu

Obor	Celkový počet žáků	Účastníci výzkumu	Muži	Ženy
Opr. zem. strojů	46	36	36	0
Automechanik	23	16	16	0
Zahradník	10	7	0	7
Celkem	79	59	52	7

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Výsledky a jejich hodnocení

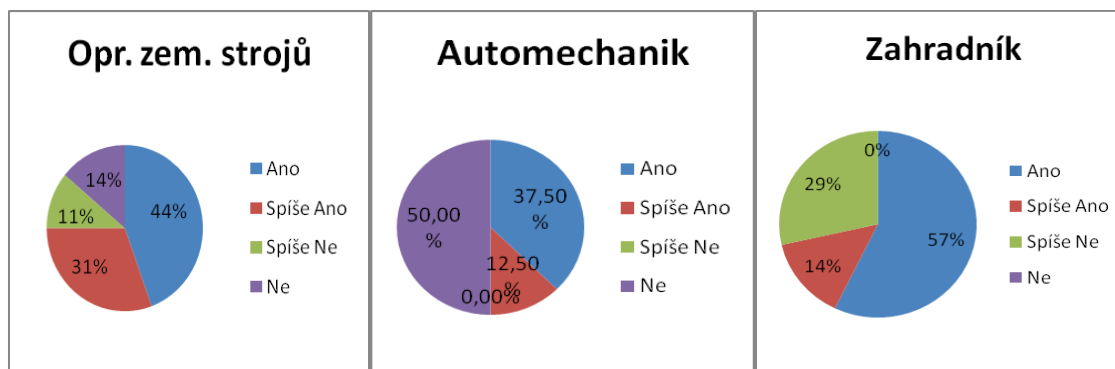
Získaná data byla zpracována do tabulek a grafů.

Tab. 2 Pomohl vašemu rozhodování při výběru školy Den otevřených dveří?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	16	44,44%	6	37,50%	4	57,14%
Spíše Ano	11	30,56%	2	12,50%	1	14,29%
Spíše Ne	4	11,11%	0	0,00%	2	28,57%
Ne	5	13,89%	8	50,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 1 Pomohl vašemu rozhodování při výběru školy Den otevřených dveří?

Zdroj: Vlastní zpracování

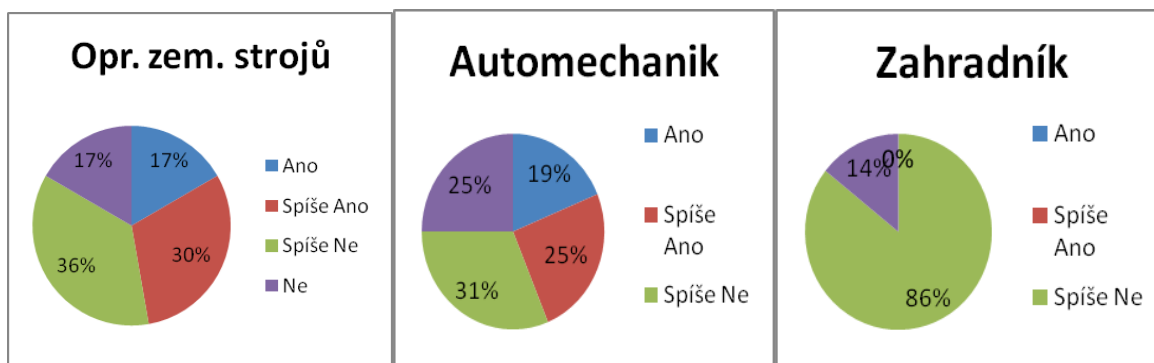
Podle dosažených výsledků výzkumu lze říci, že více jak polovina respondentů byla pozitivně ovlivněna Dnem otevřených dveří. U oboru opravář zemědělských strojů je tento trend nejvíce patrný, zatímco u oboru automechanik jsou výsledky vyrovnané.

Tab. 3 Pomohlo by vašemu rozhodování zasílání informací e-mailem a následně zasílat informace během studia?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	6	16,67%	3	18,75%	0	0,00%
Spíše Ano	11	30,56%	4	25,00%	0	0,00%
Spíše Ne	13	36,11%	5	31,25%	6	85,71%
Ne	6	16,67%	4	25,00%	1	14,29%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 2 Pomohlo by vašemu rozhodování zasílání informací e-mailem a následně zasílat informace během studia?

Zdroj: Vlastní zpracování

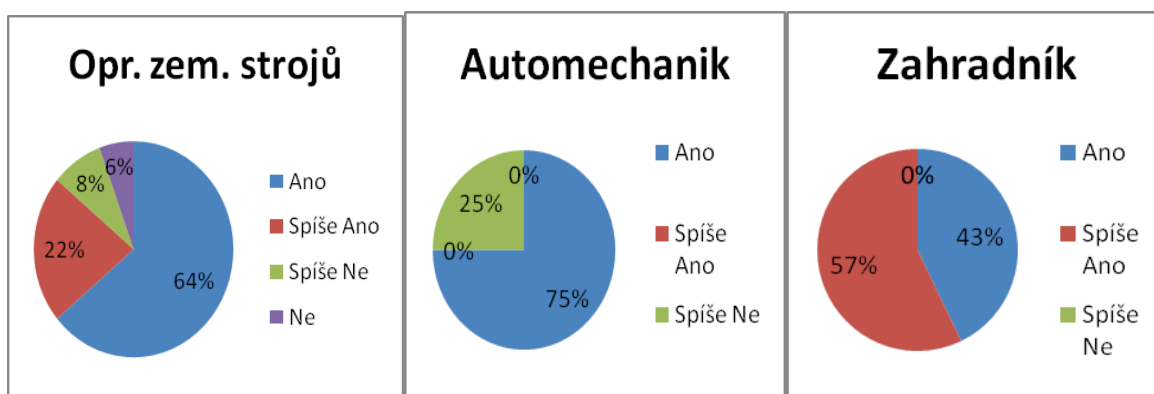
Zasílání informací elektronickou poštou se u žáků nesetkalo s velkými sympatiemi. U oboru zahradník nebyla získána ani jedna kladná odpověď. U oboru automechanik se zájem o zasílání informací zvyšuje, ale stále převažuje negativní postoj.

Tab. 4 Pomohlo by vašemu rozhodování vidět, jak probíhá výuka na pracovišti? (v dílnách)

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	23	63,89%	12	75,00%	3	42,86%
Spíše Ano	8	22,22%	0	0,00%	4	57,14%
Spíše Ne	3	8,33%	4	25,00%	0	0,00%
Ne	2	5,56%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3 Pomohlo by vašemu rozhodování vidět, jak probíhá výuka na pracovišti? (v dílnách)

Zdroj: Vlastní zpracování

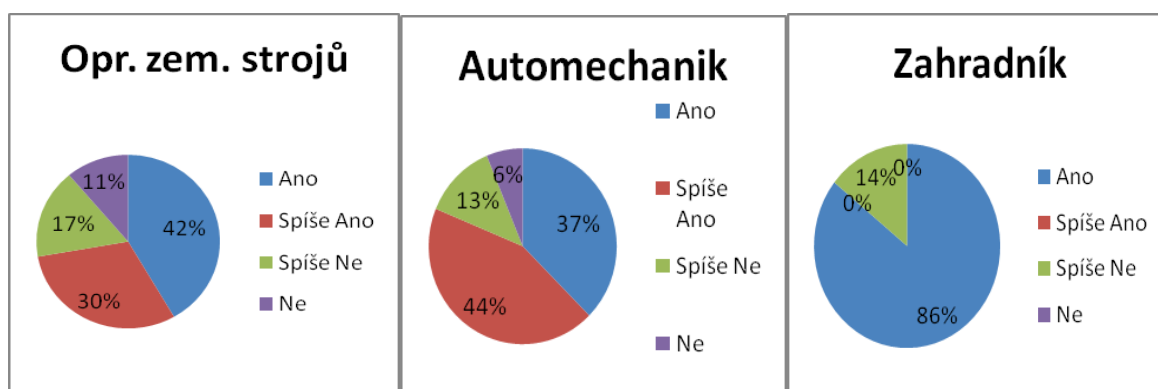
Dva žáci ze všech dotazovaných si myslí, že vidět na vlastní oči, jak probíhá výuka na potencionální škole, by neovlivnilo rozhodnutí volby školy ke studiu. Ve všech učebních oborech převažuje názor vidět výuku na pracovišti. V oboru zahradník všichni žáci tvrdí, že zhlédnutí praktické výuky by ovlivnilo volbu učebního oboru a školy.

Tab. 5 Usnadnila by výběr školy možnost vyzkoušet si práci ve školní dílně s učitelem?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	15	41,67%	6	37,50%	6	85,71%
Spíše Ano	11	30,56%	7	43,75%	0	0,00%
Spíše Ne	6	16,67%	2	12,50%	1	14,29%
Ne	4	11,11%	1	6,25%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4 Usnadnila by výběr školy možnost vyzkoušet si práci ve školní dílně s učitelem?

Zdroj: Vlastní zpracování

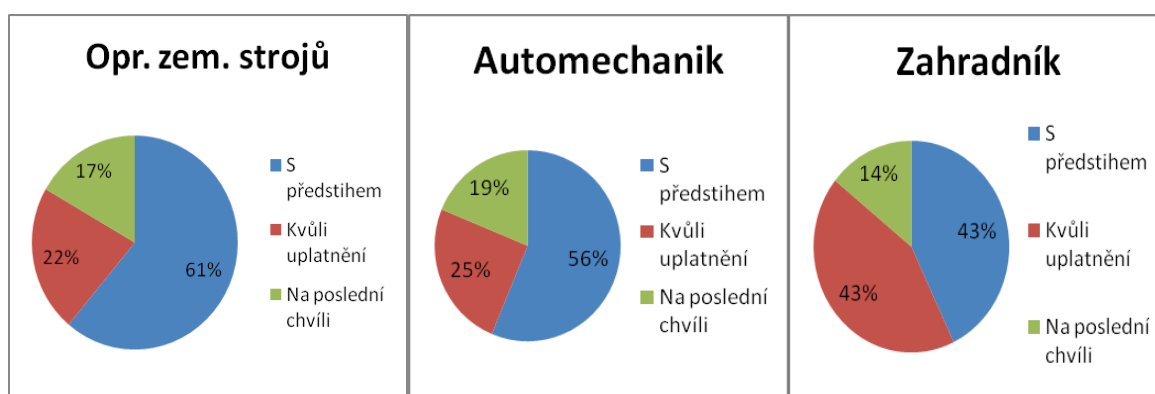
Možnost vyzkoušet si po krátké instruktáži nácvik jednoduché činnosti, kterou žáci ovládají a rozvíjí při studiu určitého oboru vzdělání, se dle výsledků ukázalo jako velice přínosné pro získání žáka. Pouze malé množství žáků by si striktně nechtělo vyzkoušet činnost v dílnách pod odborným dohledem učitele.

Tab. 6 Školu jsem vybíral/a?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
S předstihem	22	61,11%	9	56,25%	3	42,86%
Kvůli uplatnění	8	22,22%	4	25,00%	3	42,86%
Na poslední chvíli	6	16,67%	3	18,75%	1	14,29%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5 Školu jsem vybíral/a?

Zdroj: Vlastní zpracování

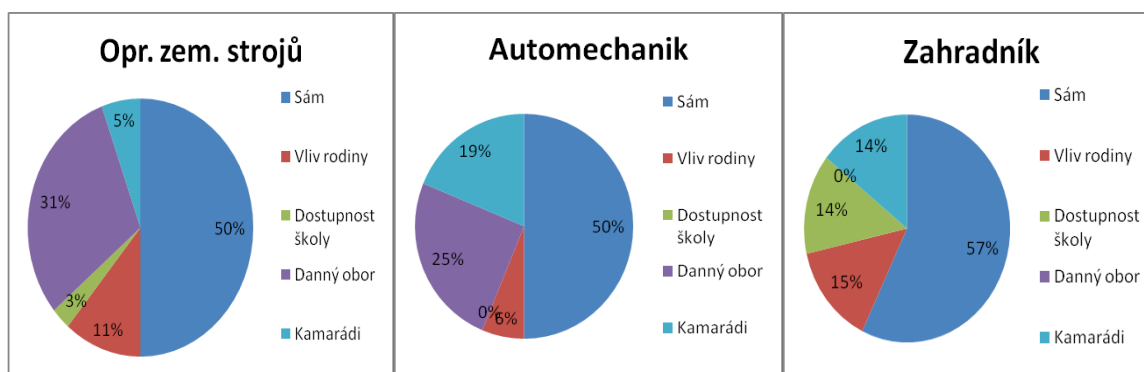
Správná volba školy je důležitým, ale nelehkým rozhodnutím na budoucí zaměření v různých odvětvích. Výzkum potvrdil předpoklad, že většina žáků myslí na svoji budoucnost, a proto školu vybírají s předstihem.

Tab. 7 Na základě čeho jste zvolili školu?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Sám	18	50,00%	8	50,00%	4	57,14%
Vliv rodiny	4	11,11%	1	6,25%	1	14,29%
Dostupnost školy	1	2,78%	0	0,00%	1	14,29%
Daný obor	11	30,56%	4	25,00%	0	0,00%
Kamarádi	2	5,56%	3	18,75%	1	14,29%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6 Na základě čeho jste zvolili školu?

Zdroj: Vlastní zpracování

Žáci jsou při výběru školy ovlivňováni mnoha faktory, a proto jsou výsledky rozmanité. U oboru opravář zemědělských strojů je každý faktor zastoupen nejméně jedním zástupcem. Ostatní obory toto tvrzení potvrzují také, avšak z důvodu nízkého počtu žáků nejsou všechny odpovědi zastoupeny. Žáci preferují vlastní volbu před ostatními faktory. Za zmínku stojí vliv rodiny, který je k mému osobnímu překvapení nízký.

Tab. 8 S výběrem školy jste?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Spokojeni	35	97,22%	16	100,00%	7	100,00%
Nespokojeni	1	2,78%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k přihlídnutí k předešlé otázce viz tab. 6, kde žáci preferovali vlastní volbu školy a učebního oboru, není výsledek překvapující, že drtivá většina žáků je se svojí volbou školy a učebního oboru spokojena.

Tab. 9 S čím jste nespokojeni?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Počet názorů	2	5,56%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka navazuje na předchozí otázku, kde nespokojení žáci mohli uvést důvod nespokojenosti. Žáci z oboru opravář zemědělských strojů sice uvedli, že jsou spokojeni,

ale mají výtky. Jedna výtka se týkala spojení tříd oboru opravář zemědělských strojů s oborem zahradník. Žák si stěžoval na chování žáků z oboru zahradník při spojených hodinách. Druhou stížnost uvedl žák, který již dovršil osmnáctý rok života v prvním ročníku, že mu není umožněno získat řidičské oprávnění, ale až – podle osnov školy - ve třetím ročníku.

Tab. 10 Jakou výuku upřednostňujete?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Praktickou	15	41,67%	2	12,50%	4	57,14%
Odbornou	17	47,22%	8	50,00%	0	0,00%
Všeobecnou	4	11,11%	6	37,50%	3	42,86%

Zdroj: Vlastní zpracování

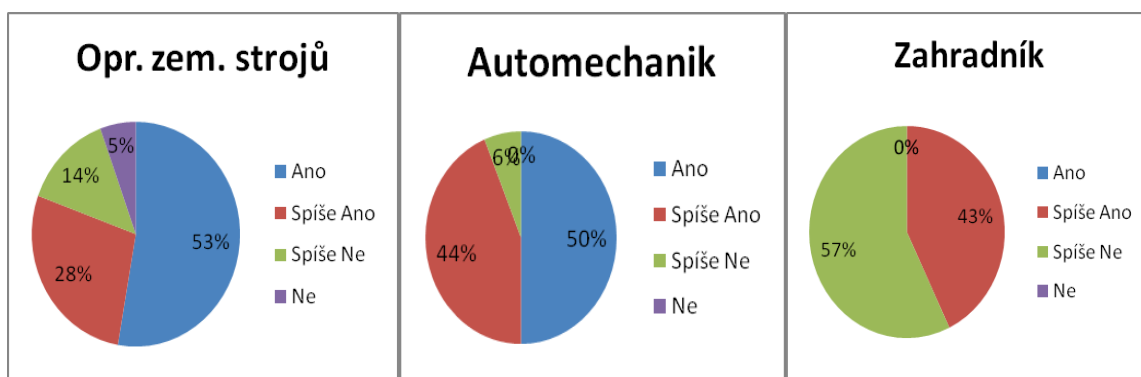
Preferování typu výuky se u žáků v různých oborech velice liší. Zatímco u oboru zahradník si žáci studium bez praktické části nepřipouští, tak v oboru automechanik je odborná výuka preferována polovinou žáků. U oboru opravář zemědělských strojů se výsledky praktické výuky a odborné výuky téměř shodují.

Tab. 11 Chtěli byste mít možnost pracovat na svých věcech během výuky a po výuce?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	19	52,78%	8	50,00%	0	0,00%
Spíše Ano	10	27,78%	7	43,75%	3	42,86%
Spíše Ne	5	13,89%	1	6,25%	4	57,14%
Ne	2	5,56%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7 Chtěli byste mít možnost pracovat na svých věcech během výuky a po výuce?

Zdroj: Vlastní zpracování

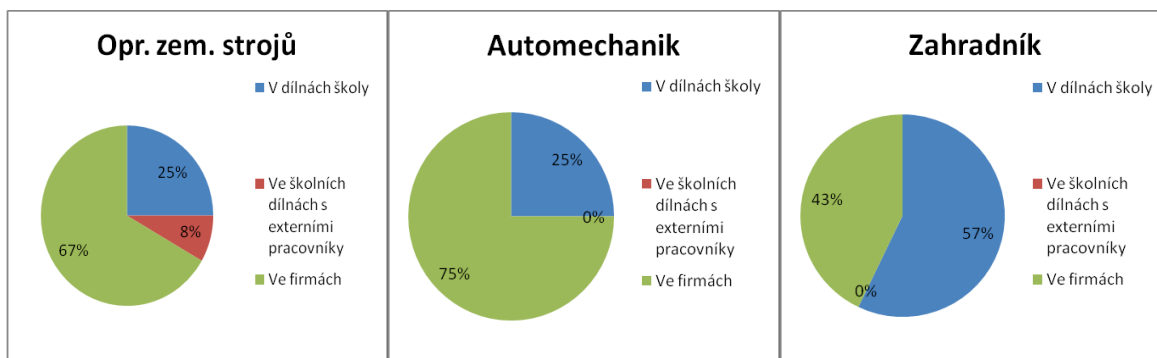
Tento učební prvek by mohl u žáků působit jako zdroj vnější motivace se zdokonalením praktických dovedností. U této otázky bych očekával převážně kladné odpovědi. Obor zahradník mé očekávání nespĺňuje. Ostatní učební obory mou domněnku napĺňují.

Tab. 12 Kde byste chtěli mít praxi?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
V dílnách školy	9	25,00%	4	25,00%	4	57,14%
Ve školních dílnách s externími pracovníky	3	8,33%	0	0,00%	0	0,00%
Ve firmách	24	66,67%	12	75,00%	3	42,86%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 8 Kde byste chtěli mít praxi?

Zdroj: Vlastní zpracování

Školní zařízení připravuje žáky na následný vstup do pracovního procesu, kde je potřeba uplatnit teoretické i praktické znalosti, proto je práce ve škole nebo ve firmě rozdílná. Většina z celkového počtu dotazovaných respondentů si je vědoma této skutečnosti, a proto volí praxi ve firmách, namísto praxe se stejnými pracovníky v prostorách, které jsou žákům známé.

Tab. 13 Co si myslíte, že po studiu uplatníte nejvíce?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Teoretické znalosti	2	5,56%	0	0,00%	0	0,00%
Praktické dovednosti	17	47,22%	9	56,25%	1	14,29%
Teoretické znalosti i praktické dovednosti	15	41,67%	7	43,75%	6	85,71%
Nic	2	5,56%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k povaze oborů vzdělání jsem očekával převahu kladných odpovědí týkajících se uplatnění praktických dovedností. Tento můj předpoklad mi žáci potvrdili. Dále stojí za zmínku, že v oboru vzdělání zahradník většina žáků věří i v uplatnění získaných jak praktických tak i teoretických dovedností.

Tab. 14 Jak je pro vás důležité mít vzdělání ve zvoleném oboru?

		Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Není důležité	1	0	0,00%	0	0,00%	1	14,29%
	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	3	12	33,33%	3	18,75%	1	14,29%
	4	7	19,44%	5	31,25%	4	57,14%
Velmi důležité	5	17	47,22%	8	50,00%	1	14,29%

Zdroj: Vlastní zpracování

Žáci si uvědomují skutečnost, že pokud chtějí nalézt uplatnění ve svém oboru vzdělání, je pro ně dokončení příslušného vzdělání významné.

Tab. 15 Zajímáte se o novinky, zajímavosti, podrobnosti ve svém oboru?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano, v médiích (TV, časopis, kniha)	9	25,00%	9	56,25%	0	0,00%
Ano, experimentují a sledují činnost zkušenějších	16	44,44%	4	25,00%	4	57,14%
Ne, nezajímám se	11	30,56%	3	18,75%	3	42,86%

Zdroj: Vlastní zpracování

Ke zdokonalení a rozvíjení znalostí a dovedností je nejen velice přínosné sledování odborných pořadů a čtení odborných článků, ale také nedílnou součástí vývoje je využití takto nabytých vědomostí k vlastní tvorbě. Výsledky této otázky viz tab. 14 jsou v souladu s otázkou tab. 10 zda by žáci chtěli během výuky i po výuce pracovat na vlastních záležitostech týkajících se studijního oboru.

Tab. 16 Pracuje někdo z rodiny či příbuzných s auty nebo zemědělskou technikou?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	22	61,11%	9	56,25%	2	28,57%
Ne	14	38,89%	7	43,75%	5	71,43%

Zdroj: Vlastní zpracování

Děti vyrůstající v rodině, kde jsou tyto obory vzdělání zastoupeny, bývají inspirovány svými rodinnými příslušníky a díky tomu jsou těmito obory vzdělání snadněji získávány. Výzkum toto tvrzení dokazuje, kde se více než polovina celkového počtu respondentů setkává s těmito obory ve své rodině. Samostatný obor zahradník se od celkových výsledků liší.

Tab. 17 Máte představu o vašem povolání?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Ano	30	83,33%	13	81,25%	6	85,71%
Zatím ne	6	16,67%	3	18,75%	1	14,29%

Zdroj: Vlastní zpracování

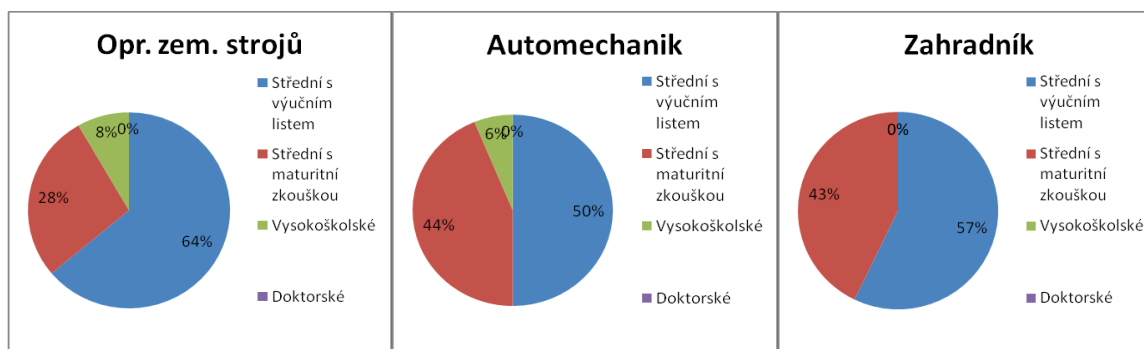
Střední odborné školy jsou zaměřeny na určitý obor vzdělání včetně využití tohoto vzdělání v praxi. Z tohoto důvodu se dá předpokládat, že žáci již mají představu o svém budoucím povolání. Viz tab. 16

Tab. 18 Jakého chcete dosáhnout konečného vzdělání?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Střední s výučním listem	23	63,89%	8	50,00%	4	57,14%
Střední s maturitní zkouškou	10	27,78%	7	43,75%	3	42,86%
Vysokoškolské	3	8,33%	1	6,25%	0	0,00%
Doktorské	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 9 Jakého chcete dosáhnout konečného vzdělání?

Zdroj: Vlastní zpracování

Ambice žaku středního odborného učiliště jsou vesměs přizemní. Většina žáků ve všech třech oborech vzdělání se spokojí se vzděláním zakončeným výučním listem. Zbylí žáci chtějí dosáhnout vyššího vzdělání a to ve většině případů a několik málo výjimek by chtělo pokračovat ve studiu na vysoké škole.

Tab. 19 Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání rodičů?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Vysokoškolské	6	16,67%	5	31,25%	2	28,57%
Střední s maturitní zkouškou	12	33,33%	5	31,25%	4	57,14%
Střední s výučním listem	18	50,00%	6	37,50%	1	14,29%
Základní	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše vzdělání dosažená u jednoho z rodičů může mít za následek zvýšení ambicí potomka ke studiu. Porovnáme-li tab. 18 dosažené vzdělání rodičů s tab. 17 ambicemi potomků, shledáme jisté podobnosti v oboru opravář zemědělských strojů a odlišnosti u oboru automechanik a zahradník.

Tab. 20 Myslíte si o sobě, že jste manuálně zruční?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
20% - 50%	3	8,33%	1	6,25%	1	14,29%
51% - 75%	25	69,44%	8	50,00%	6	85,71%
76% - 100%	8	22,22%	7	43,75%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Výzkum ukázal, že na odbornou školu, která vyžaduje manuální zručnost, se hlásí žáci věřící ve své manuální schopnosti. Tyto schopnosti a dovednosti je důležité i nadále rozvíjet.

Tab. 21 Jakého jste pohlaví?

	Opr. zem. strojů		Automechanik		Zahradník	
Muž	36	100,00%	16	100,00%	0	0,00%
Žena	0	0,00%	0	0,00%	7	100,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

V oboru vzdělání opravář zemědělských strojů a automechanik, kde je potřeba i značné fyzické síly a znečištěné prostředí není překvapením, je obor vzdělání vyhledáván muži. Obor vzdělání zahradník, kde práce není tolik fyzicky náročná a je jemnější, volí ženy.

5.1 Shrnutí výsledků

Z výsledků dotazníkového šetření se dá vyčíst, že žáci prvních ročníků Středního odborného učiliště v Novém Strašecí jsou ovlivňováni jak vnitřní motivací, tak vnější motivací při výběru školy i v dalším studiu.

5.1.1 Vnější motivační činitelé

- Více jak 50% žáků prvního ročníku SOU v Novém Strašecí, bylo ovlivněno Dnem otevřených dveří. Což je největší vnější motivační činitel působící na potencionálního žáka.
- Vnímání prostředí, ve kterém bude žák studovat (prohlédnout si areál), ukázka průběhu výuky v dílnách, je dalším motivačním činitelem. Tato možnost byla spojena se dnem otevřených dveří a zájem o studium by vzrostl na více jak 75%
- V prvních i vyšších ročnících jsou žáci motivováni možností práce na vlastních věcech, kdy zhotovují své výrobky nebo opravují svá zařízení ve vyučování a po vyučování, třeba v zájmových kroužcích.
- Vliv rodinných příslušníků ohledně volby školy a oboru vzdělání je velmi nízký
- Motivování žáků prostřednictvím zasílání e-mailu s informacemi týkajícími se školy a žákova prospěchu je pro žáky dle výzkumu bezpředmětné.

5.1.2 Vnitřní motivační činitelé

- Dle získaných dat si ve všech třech oborech vzdělání žáci školu vybírali z 50% sami a čtvrtinu žáků oboru automechanik a opravář zemědělských strojů

zajímal samotný obor vzdělání. Správnost volby školy potvrzuje tab. 8 o spokojenosti žáků, kde pouze jeden žák není spokojen s volbou školy.

- Žáci, kteří mají zájem o studium na škole a nejsou si jisti, jestli by manuální činnost v dílnách zvládli, by uvítali možnost vyzkoušet si na jednotlivých pracovištích své schopnosti. Samozřejmě pod vedením učitele, viz tab. 4
- Žáci považují za důležité mít vzdělání v oboru, ale nejsou motivováni dosahovat vyššího vzdělání, než mají jejich rodiče, jak ukazují výsledky v tabulce č. 18 a 19. Výjimku tvoří obor vzdělání automechanik, kde by žáci chtěli dosáhnout vyššího vzdělání nežli rodiče. Oproti rodičům žáci nemají zájem o vysokoškolské vzdělání.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jakým způsobem jsou žáci motivováni k volbě školy a oboru vzdělání a zda jsou na škole spokojeni.

V prvním ročníku Středního odborného učiliště v Novém Strašecí, kde bylo prováděno dotazníkové šetření, se vzdělává 79 žáků ve třech oborech vzdělání. Žákům, kteří studují obor vzdělání opravář zemědělských, obor vzdělání automechanik, obor vzdělání zahradník, byly rozdány dotazníky. Od žáků z oboru vzdělání opravář zemědělských strojů se vrátilo 78% dotazníků, z oboru vzdělání automechanik vyplnilo dotazník 70% žáků rovněž jako u oboru vzdělání zahradník. Na škole převažuje počet chlapců. Ženské pohlaví je zastoupeno pouze v oboru vzdělání zahradník.

Výsledky ukázaly vzájemné vazby mezi motivy. Více než polovina současných žáků prvního ročníku Středního odborného učiliště v Novém Strašecí se zúčastnila Dne otevřených dveří. Svým způsobem byli ovlivněni návštěvou učiliště. Návštěva onoho dne vycházela ze žákova zájmu o obor vzdělání. Návštěvníci a nyní žáci SOU si o sobě myslí, že jsou manuálně zruční. K praktickým věcem jsou vedeni doma rodinnými příslušníky. Adolescenti jsou na tomto odborném učilišti ve svých oborech vzdělání spokojeni. V každém oboru vzdělání je žáky preferována jiná výuka. Praktická výuka je významnější než odborná a všeobecná, což se prokázalo v dotazníku, kde toto bylo potvrzeno. Prohlubování praktických dovedností by žáci rádi vykonávali ve firmách, které spolupracují se školou. Tato spolupráce by mohla být motivována finančním ohodnocením za kvalitně odvedenou práci, což by mohlo žáka motivovat k lepším výkonům. Postupem času by mělo dojít k interiorizaci, kdy by žák sám pracoval pečlivě a samostatně odvedl kvalitní práci.

Škola zdokonaluje vnější faktory, aby byly co nejefektivnější, kterými se snaží získat potencionálního žáka. Šetření ukázalo, že Den otevřených dveří je velmi účinný vnější faktor. Opraváři zemědělských strojů byli dnem otevřených dveří pozitivně ovlivněni v 75%, automechanici 50% a zahradníci 71%. Aby se adolescenti dozvěděli o Dni otevřených dveří, mohli by využívat e-mail ke komunikaci se školou, ale nesetkalo se to pozitivní odezvou. Vyšší účinnost se ukázala v dílnách školy, kde je možnost zhlédnout průběh výuky. Podobnými čísly jako u ukázky v dílnách - okolo 70% - by adolescenti uvítali možnost si

vyzkoušet svoji manuální zručnost. Vliv rodiny na volbu školy není velký. Dotazníkové šetření prokázalo, že volba školy převážně vycházela z žákova nitra, popřípadě z oboru vzdělání, ve kterém by se chtěli vzdělávat. Školu žáci vybírali s předstihem, což mohla zapříčinit vnitřní pohnutka k danému oboru vzdělání, a proto jsou žáci s volbou vzdělávání spokojeni. Považují za důležité mít vzdělání ve studovaném oboru vzdělání. Své znalosti a dovednosti někteří prohlubují na vlastních činnostech, popřípadě hledají inspiraci v médiích a tisku. Přes 85% žáků důvěřuje svým manuálním schopnostem. O svém budoucím povolání má představu přes 80% žáků. Převažuje názor, že nejhlavnější na studiu jsou praktické dovednosti, proto by žáci uvítali praxi rozšířenou na externích pracovištích.

Jak ukázal výzkum, vzdělání jednoho z rodičů může vést k motivaci potomků ve vzdělávání. Další motivací pro studium může být práce člena rodiny ve shodném nebo podobném oboru.

Pro zaujetí potencionálních žáků je nejvhodnější Den otevřených dveří. Při prohlídce středního odborného učiliště by návštěvníci uvítali možnost nahlédnout do vyučovacích jednotek. Za předpokladu splnění bezpečnostních podmínek by si adolescenti rádi vyzkoušeli některé činnosti v dílnách. Lze vyvodit, že vyzkoušení si praktické dovednosti je velkou a přínosnou zkušeností, obzvláště pokud je vztah k podobným činnostem podporován. V oborech vzdělání opravář zemědělských strojů a automechanik je vhodné nábor směřovat k mužskému pohlaví, kdežto u oboru vzdělání zahradník je dobré zaměřit se spíše na ženy.

Žák je motivován od raného dětství a veden k vlastnímu názoru, což se potvrdilo v bakalářské práci. Mnohé výsledky potvrdily představy o žácích na středním odborném učilišti. Je překvapující, že v době internetu a sociálních sítí žáci nemají zájem o informace přes internet, e-mail. Pozitivní překvapení bylo zjištění, že mládež okolo 15. roku života má vlastní úsudek o budoucím povolání a sami volí školu, na které jsou spokojeni.

7 Seznam použitých zdrojů

1. ŘÍČAN P. *Psychologie osobnosti, obor v pohybu*. Praha: Grada, 2007. 200 s. ISBN: 978-80-247-1174-4
2. LOKŠOVÁ, I., LOKŠA, J. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole*. Praha: Portál, 1999. 208 s. IBSN: 80-7178-205-X
3. SMÉKAL V. *Pozvání do psychologie osobnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2009, 523 s., ISBN: 978-80-87029-62-6
4. FÖRSTER, J. *Přehled dějin reflexe psychologie osobnosti v našich zemích*. Praha: Academia 2008, ISBN: 978-80-200-1543-3
5. VALIŠOVÁ A., KASÍKOVÁ H. A KOLEKTIV *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007. 404 s. ISBN: 978-80-247-1734-0
6. SEMRÁD J., JURÁČKOVÁ I., ŠÍMA V. *Průvodce sociální pedagogikou v kontextu pedagogických věd*. Hradec Králové: Gaudeamus 2007. ISBN: 978-80-7041-897-0
7. <http://www.gybon.cz/~rusek/zsv/psyc05.html>
8. VÝROST J., SLAMĚNÍK I. *Aplikovaná sociální psychologie*. Praha: Portál, 1998. 384 s. ISBN: 80-7178-269-6
9. HADJ-MOUSOVÁ Z. *Pedagogická a sociální psychologie*. Praha: Universita Karlova, 2012. 126 s. ISBN:978-80-7290-587-4
10. KOHOUTEK R. *Úvod do psychologie*. Brno: MU Brno, 2006. IBSN 80-210-4077-7
11. KOHOUTEK R. *Dějiny psychologie pro pedagogy*. Brno: Books print s.r.o.2008. IBSN: 978-80-210-4550-8
12. ŠVINGÁLOVÁ D. *Úvod do vývojové psychologie*. Liberec: Technická univerzita 2006. 103 s. IBSN: 80-7372-057-4

13. <http://www.moje-rodina.cz/deti/role-vrstevniku-v-dobe-puberty>
14. ČAKIRPALOGU P. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012, 288 s., ISBN: 978-80-247-4033-1
15. BLATNÝ M. a kol. *Psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2010, ISBN: 978-80-247-3434-7
16. GAVORA P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010, 261 s., ISBN: 978-80-7315-185-0
17. MAREŠ J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013, 704 s., ISBN: 978-80-262-0174-8
18. PAVELKOVÁ, I. *Motivace žáků k učení*. 2002. 248s ISBN 80-7290-092-7
19. CHRÁSKA M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007, ISBN: 978-80-247-1369-4
20. Helus, Z.: *Pojetí žáka a perspektivy osobnosti*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1982. 200 s. ISBN: 14-548-82.
21. Matějček, Z. (1992). *Dítě a rodina v psychologickém poradenství*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1992. 223 s. ISBN 80-04-25236-2.

Seznam tabulek

Tab. 1 Charakteristika zkoumaného objektu.....	31
Tab. 2 Pomohl vašemu rozhodování při výběru školy Den otevřených dveří?	32
Tab. 3 Pomohlo by vašemu rozhodování zasilání informací e-mailem a následně zasílat informace během studia?.....	32
Tab. 4 Pomohlo by vašemu rozhodování vidět, jak probíhá výuka na pracovišti? (v dílnách)	33
Tab. 5 Usnadnila by výběr školy možnost vyzkoušet si práci ve školní dílně s učitelem?.....	34
Tab. 6 Školu jsem vybíral/a?	35
Tab. 7 Na základě čeho jste zvolili školu?	35

Tab. 8 S výběrem školy jste?	36
Tab. 9 S čím jste nespokojeni?	36
Tab. 10 Jakou výuku upřednostňujete?	37
Tab. 11 Chtěli byste mít možnost pracovat na svých věcech během výuky a po výuce?	37
Tab. 12 Kde byste chtěli mít praxi?	38
Tab. 13 Co si myslíte, že po studiu uplatníte nejvíce?	39
Tab. 14 Jak je pro vás důležité mít vzdělání ve zvoleném oboru?	39
Tab. 15 Zajímáte se o novinky, zajímavosti, podrobnosti ve svém oboru?	40
Tab. 16 Pracuje někdo z rodiny či příbuzných s auty nebo zemědělskou technikou?	40
Tab. 17 Máte představu o vašem povolání?	40
Tab. 18 Jakého chcete dosáhnout konečného vzdělání?	41
Tab. 19 Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání rodičů?	42
Tab. 20 Myslíte si o sobě, že jste manuálně zruční?	42
Tab. 21 Jakého jste pohlaví?	42

Seznam grafů

Graf 1 Pomohl vašemu rozhodování při výběru školy Den otevřených dveří?	32
Graf 2 Pomohlo by vašemu rozhodování zasilání informací e-mailem a následně zasílat informace během studia?	33
Graf 3 Pomohlo by vašemu rozhodování vidět, jak probíhá výuka na pracovišti? (v dílnách)	33
Graf 4 Usnadnila by výběr školy možnost vyzkoušet si práci ve školní dílně s učitelem?	34
Graf 5 Školu jsem vybíral/a?	35
Graf 6 Na základě čeho jste zvolili školu?	36
Graf 7 Chtěli byste mít možnost pracovat na svých věcech během výuky a po výuce?	38
Graf 8 Kde byste chtěli mít praxi?	38
Graf 9 Jakého chcete dosáhnout konečného vzdělání?	41

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Alderferův model.....	12
Obr. č. 2 Maslowova hierarchie potřeb.....	12

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník	
-------------------------	--

8 Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

Dobrý den, chtěl bych vás požádat o vyplnění dotazníku, který slouží k bakalářské práci. Dotazník je zaměřen na motivaci ke studiu.

1) Pomohl vašemu rozhodování při výběru školy Den otevřených dveří?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

2) Pomohlo by vašemu rozhodování zasílání informací e-mailem a následně zasílat informace během studia?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

3) Pomohlo by vašemu rozhodování vidět jak probíhá výuka na pracovištích? (v dílnách)

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

4) Usnadnila by výběr školy možnost vyzkoušet si práci ve školní dílně s učitelem?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

5) Školu jsem vybíral/a?

- S předstihem
- Kvůli uplatnění

- Na poslední chvíli

6) Na základě čeho jste zvolili školu?

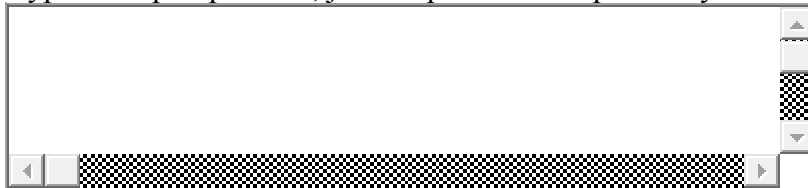
- Sám
- Vliv rodiny
- Dostupnost školy
- Daný obor
- Kamarádi

7) S výběrem školy jste?

- Spokojeni
- Nespokojeni

8) S čím jsem nespokojen?

Vyplňte za předpokladu, jestliže předchozí odpověď byla NESPOKOJEN

9) Jakou výuku upřednostňujete?

- Praktickou
- Odbornou
- Všeobecnou

10) Chtěli byste mít možnost pracovat na svých věcech během výuky a po výuce?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

11) Kde byste chtěli mít praxi?

- V dílnách školy
- Ve školních dílnách s externími pracovníky
- Ve firmách

12) Co si myslíte, že po studiu uplatníte nejvíce?

- Teoretické znalosti
- Praktické dovednosti
- Teoretické znalosti i praktické dovednosti
- Nic

13) Jak je pro vás důležité mít vzdělání ve zvoleném oboru?

1 2 3 4 5

Není důležité Velmi důležité

14) Zajímáte se o novinky, zajímavosti, podrobnosti ve svém oboru?

- Ano, v médiích (TV, časopis, kniha)
- Ano, experimentuji a sleduji činnost zkušenějších
- Ne, nezajímám se

15) Pracuje někdo z rodiny či příbuzných s auty nebo zemědělskou technikou?

- Ano
- Ne

16) Máte představu o vašem povolání?

- Ano
- Zatím ne

17) Jakého chcete dosáhnout konečného vzdělání?

- Střední s výučním listem
- Střední s maturitní zkouškou
- Vysokoškolské
- Doktorské

18) Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání rodičů?

- Vysokoškolské
- Středoškolské s maturitní zkouškou
- Středoškolské s výučním listem
- Základní

19) Myslíte si o sobě, že jste manuálně zruční?

- 20% - 50%
- 51% - 75%
- 76% - 100%

20) Jakého jste pohlaví?

- Muž
- Žena

Váš obor vzdělání